

Evaluation of Disaster Risk Perception Levels of University Students

Hazal TASKAPU ¹, Ferda ISIKCELIK ¹

¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Healthcare Management, 15030 Burdur, Türkiye

Keywords

Disaster risk perception, Disaster risk management, Disaster management, Disaster, Awareness

Highlights

- * Evaluation of disaster risk perceptions of undergraduate students
- * Assessment of disaster risk perceptions of students who have experienced disasters before
- * Evaluation of disaster risk perceptions of students who have received disaster education before

Aim

Evaluate undergraduate students' perceptions of disaster risk and raise students' awareness of this issue

Location

Burdur, Türkiye

Methods

In this study, the descriptive survey model were used as research models.

Results

There is a statistically significant difference between the level of disaster risk perception of university students and their descriptive characteristics.

Supporting Institutions

TUBITAK

Financial Disclosure

Financial support was provided from application number 1919B012318233 within the scope of Tübitak "2209-A - Research Project Support Programme for Undergraduate Students"

Peer-review

Externally peer-reviewed

Conflict of Interest

The authors have no conflicts of interest to declare

How to cite:

Taskapu H., Isikcelik F., 2025. Evaluation of Disaster Risk Perception Levels of University Students, Turk Deprem Arastirma Dergisi 7(1), 75-82, DOI:10.46464/tdad.1585729.

Manuscript

Research Article

Received: 15.11.2024

Revised: 10.12.2024

Accepted: 23.12.2024

Printed: 30.04.2025

DOI

10.46464/tdad.1585729

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International Non-Commercial License

Corresponding Author

Ferda Isikcelik

Email: ferdabuluc@gmail.com

Table
Level of disaster risk perception according to descriptive variables

Variable	Category	p	Variable	Category	p
Gender	Female	0.003*	Residency	With family	0.804
	Male			With friend(s)	
Age	18-21	0.005*	Student dormitory	Alone	
	22-26			Education	
Employment	Working	0.846	Science and Letters	Economics and Administrative Sciences	
	Not Working			Theology	
Disaster Survival	Yes	0.001*	Faculty	Engineering - Architecture	0.000*
	No			Health Science	
Disaster Training	Yes	0.008*	Art and Design	Sport Sciences	
	No			Tourism	
Grade	1	0.008*	Veterinary Medicine		
	2				
	3				
	4				

Üniversite Öğrencilerinin Afet Risk Algısı Düzeylerinin İncelenmesi

Hazal TAŞKAPU ¹, Ferda IŞIKÇELİK ¹

¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 15030 Burdur, Türkiye

ÖZET

Çalışmanın amacı lisans öğrencilerinin afet risk algısını tanımlayıcı değişkenler çerçevesinde değerlendirmek ve öğrencilerde bu konuda farkındalık oluşturmaktır. Çalışma betimsel tarama modeli kullanılarak Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde öğrenim gören 472 lisans öğrencisine ulaşılmıştır. Kişisel Bilgi Formu ve Üniversite Öğrencileri Afet Risk Algısı Ölçeği yüz yüze anket yöntemiyle uygulanmıştır. Öğrencilerin afet risk algıları orta düzeydedir. Erkek, 18-21 yaş grubundaki, daha önce afet yaşayan ve afet eğitimi alan öğrencilerin afet risk algılarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin sınıf düzeyleri ve fakülte türlerine göre afet risk algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin afet risk algılarının artırılmasına yönelik girişimler kapsamında eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler

Afet risk algısı, Afet risk yönetimi, Afet yönetimi, Afet, Farkındalık

Öne Çıkanlar

- * Lisans öğrencilerinin afet risk algılarının değerlendirilmesi
- * Daha önce afet yaşamış öğrencilerin afet risk algılarının değerlendirilmesi
- * Daha önce afet eğitimi almış öğrencilerin afet risk algılarının değerlendirilmesi

Makale

Araştırma Makalesi

Geliş: 15.11.2024

Düzeltilme: 10.12.2024

Kabul: 23.12.2024

Basım: 30.04.2025

DOI

10.46464/tdad.1585729

Sorumlu yazar

Ferda Işıkcılık

E-posta:

ferdabuluc@gmail.com

Evaluation of Disaster Risk Perception Levels of University Students

Hazal TASKAPU ¹, Ferda ISIKCELİK ¹

¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Healthcare

ABSTRACT

The study aims to evaluate undergraduate students' perceptions of disaster risk using descriptive variables and raise students' awareness of this issue. A descriptive survey model was used to reach 472 undergraduate students at Burdur Mehmet Akif Ersoy University. Personal Information Form and Disaster Risk Perception Scale of University Students were applied by face-to-face survey method. Disaster risk perceptions of the students are at medium level. It was found that disaster risk perceptions were significantly higher among male students, students in the 18-21 age group, students who experienced a disaster, and students who received disaster preparedness training. A statistically significant difference was found between students' disaster risk perceptions according to their class level and faculty type. As part of initiatives to raise students' awareness of disaster risk, it would be useful to organise training activities.

Keywords

Disaster risk perception, Disaster risk management, Disaster management, Disaster, Awareness

Highlights

- * Evaluation of disaster risk perceptions of undergraduate students
- * Assessment of disaster risk perceptions of students who have experienced disasters before
- * Evaluation of disaster risk perceptions of students who have received disaster education before

Manuscript

Research Article

Received: 15.11.2024

Revised: 10.12.2024

Accepted: 23.12.2024

Printed: 30.04.2025

DOI

10.46464/tdad.1585729

Corresponding Author

Ferda Isikcelik

Email:

ferdabuluc@gmail.com

1. GİRİŞ

Doğal afetler, dünyanın doğal süreçlerinden kaynaklanan ve insan hayatı, mülkiyeti ve çevre üzerinde önemli bozulma, yıkım ve kayıplara neden olan felaket niteliğinde olaylardır. Her tür doğal afetin sonuçları derin ve çok yönlüdür. Afetler, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarda ciddi etkiler yaratırken, en kritik sonuçları insan yaşamını tehdit eden hayati kayıplardır. Meydana geldikleri anda hem can hem de büyük ölçüde mal kaybına yol açan bu olaylar, neden oldukları yıkımın büyüklüğü karşısında, mevcut koşullar ve kaynaklarla etkili bir şekilde yönetilmesi güç durumlar ortaya çıkarır. 1960 yılından itibaren, 11.000'den fazla doğal afet yaşanmıştır (Kharb ve diğ. 2022). 1980 ile 1999 yılları arasında, dünya çapında 1.2 milyon can kaybı ve 3.3 milyar insanı etkileyen, 1.6 trilyon ABD doları ekonomik kayıpla sonuçlanan 4212 doğal afet yaşanmıştır. 2000 ile 2019 yılları arasında, 1.23 milyon can kaybı, 4.2 milyar insanı etkileyen ve yaklaşık 3 trilyon ABD doları küresel ekonomik kayıpla sonuçlanan 7348 doğal afet meydana gelmiştir (CRED ve UNDRR 2020). Acil Durum Olay Veritabanı verilerine göre 2023 yılında meydana gelen 399 afette 86473 kişinin öldüğü ve bu afetlerin 202.7 milyar ABD Doları ekonomik zararlar sonuçlandığı belirlenmiştir. Bu ölümlerin üçte ikisi 2023 yılı 6 Şubat depremlerinde Türkiye ve Suriye'de gerçekleşmiştir (Uclouvain ve diğ. 2024).

Dünya'nın birçok bölgesinde olduğu gibi Türkiye de doğal afetlerin sıklıkla yaşandığı bir coğrafyada bulunmaktadır. Bu kapsamda deprem, heyelan, sel, kaya düşmesi, çığ gibi birçok afet yaşanmaktadır (AFAD 2024). Ülkenin önemli bir kısmı fay hatları üzerinde yer almakta ve her yıl farklı büyüklüklerde binlerce deprem yaşanmaktadır (Dierks 2023). Son yüzyılın en büyük depremlerinden biri olarak betimlenen 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler 11 ili etkilemiş ve bu depremler sebebiyle 50783 ölüm, 115353 yaralı kişi kaydedilmiş ve 37984 bina yıkıldığı raporlanmıştır (AFAD 2023, KRDAE 2023). Türkiye'de 2023 yılında orman yangını, su baskını, deprem, heyelan, çığ ve maden kazası olmak üzere 5233 doğal afet gerçekleşmiştir (AFAD 2024). Türkiye, afetler nedeniyle yüksek ekonomik kayıp yaşayan ülkelerden biridir (Uclouvain ve diğ. 2024). Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de doğal afetlerin etkisi anlık fiziksel hasarın ötesine geçmekte; halk sağlığı, ekonomik istikrar ve sosyal uyum açısından da uzun vadeli zorluklar yaratmaktadır. Büyük depremlerin ardından, sağlık sistemleri genellikle aşırı yük altında kalmakta ve kapsamlı acil müdahale ve iyileştirme çabaları gerektirmektedir (Gürü ve diğ. 2023).

Araştırmalar, doğal afetlerin ekonomik etkisinin, gelişmiş ülkelere kıyasla daha düşük direnç ve hazırlık seviyeleri nedeniyle gelişmekte olan ülkelerde genellikle daha şiddetli olduğunu göstermiştir (Panwar ve Sen 2018, Brueckner 2024). Afetlerin tamamen önlenmesinin mümkün olmadığı bir gerçektir; ancak, bu olayların olumsuz etkilerinin en aza indirgenmesi mümkündür (İnal ve diğ. 2012). Afet Risk Yönetimi; tehlikelerin ve afetlerin olumsuz etkilerini en aza indirmeyi hedefleyen stratejiler, politikalar ve iyileştirilmiş mücadele kapasitesinin hayata geçirilmesini sağlayan sistematik bir süreçtir. Bu süreç, yönetsel kararların alınması, organizasyonların yapılandırılması ve operasyonel beceri ile kapasitelerin etkin bir şekilde uygulanmasını kapsar (UNISDR 2009). Afet Risk Yönetimi kapsamında toplumu bilinçlendirmek, toplumun konuyla ilgili bilgi düzeyini artırmak önemlidir. Kişilerin olası afet durumunda bilinçli

davranmaları, birçok zararlı etkinin önlenmesini sağlamakta ve sürecin başarılı yürütülmesine olanak tanımaktadır. Araştırmalarda artan farkındalık düzeylerinin özellikle afetlere eğilimli bölgelerde daha iyi hazırlık stratejileri sağladığını vurgulanmaktadır (Aksa ve diğ. 2020, Yu ve diğ. 2021, Soe ve diğ. 2022). Bu kapsamda toplumu bilinçlendirmeye yönelik araştırmalar yapılmasının toplumsal faydası yüksektir. Literatür incelendiğinde toplumun farklı kesimlerinin (Celebi ve Ucku 2017, Akbulut ve Kaya 2020, Tercan 2023) ve çeşitli seviyelerdeki üniversite öğrencilerinin afet ve risk algılarına yönelik araştırmalar bulunmaktadır (Avcı ve diğ. 2020, Yigit ve diğ. 2020, Aras ve diğ. 2021, Kamanyire ve diğ. 2021, Dogru ve Coskun 2023, Degirmenci ve Altunay 2024). Ancak, bölüm veya fakülte ayrımı yapmadan üniversite geneline yönelik araştırmalar sınırlıdır (Ayvazoglu ve diğ. 2020, Gümüş Sekerci ve diğ. 2023, Sozen ve Genc 2023). Ülkedeki birçok il gibi Burdur ili de en büyük yer ivmesine sahip bölgelerdendir (TMMOB 2023). Burdur'da tarih boyunca meydana gelen depremler, can ve mal kayıplarına yol açmış ve bu durum, bölgenin deprem riskine açık olduğunu göstermiştir (KRDAE 2023). Bu riskin devam etmesi, özellikle deprem gibi doğal afetlere karşı mücadele stratejilerinin geliştirilmesine yönelik araştırmaların önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Lisans öğrencileri, geleceğin önemli toplumsal aktörleri olarak büyük bir rol oynayacak bireylerdir. Afetler konusundaki farkındalıklarının artırılması, sadece kişisel güvenlik açısından değil, aynı zamanda toplumu yönlendirme açısından da önemlidir. Lisans öğrencilerinin afet risk algılarının artırılması, pozitif dışsallık yaratacak ve potansiyel olarak afetlere karşı daha hazırlıklı, duyarlı ve bilinçli bir toplum oluşturma noktasında önemli bir adımdır. Bu kapsamda araştırmanın amacı lisans öğrencilerinin afet risk algısı düzeylerini tanımlayıcı değişkenler çerçevesinde değerlendirmek ve anket sonucunda öğrencilerde farkındalık oluşturmaktır. Bu amaç temelinde çalışmada yanıt aranan sorular şunlardır:

- Lisans öğrencilerinin afet risk algısı düzeyleri nedir?
- Lisans öğrencilerinin afet risk algısı düzeyleri cinsiyet, yaş, fakülte, sınıf, çalışma durumu, ikamet türü, afet yaşama ve afet eğitimi alma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli, belirli bir çalışma grubundan veri toplayarak, o grubun özelliklerini, davranışlarını, tutumlarını veya durumunu tanımlayan bir araştırma modelidir (Karasar 2024). Bu çalışmada da öğrencilerin afet risk algısı düzeylerini tanımlayıcı değişkenler çerçevesinde değerlendirmek amacıyla betimsel tarama modeli tercih edilmiştir.

2.1) Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin temel yerleşkesi olan İstiklal Yerleşkesinde 2024-2025 akademik yılında aktif kayıtlı lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Yerleşkede Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Turizm Fakültesi ve Veteriner Fakültesi bulunmaktadır. Bu fakültelerde öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 13857'dir (MAKÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı 2024). Araştırmada örneklem

seçimine gidilerek örneklem büyüklüğü %95 güven aralığı ± 5 hata payı ile 374 kişi olarak belirlenmiştir (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu 2019). Örneklem grubuna ulaşmak için kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve toplamda 472 katılımcıya ulaşılmıştır.

Örneklem grubuna ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1'de verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %43.43'ü kadın, %56.57'si erkektir. Öğrencilerin %58.05'i 21-23 yaş grubundadır. Araştırma grubunun öğrenim gördükleri fakülteye bakıldığında öğrencilerin %19.28'inin Eğitim Fakültesi, %14.62'sinin Fen- Edebiyat Fakültesi, %16.31'inin

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, %4.03'ü İlahiyat Fakültesi, %13.77'si Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, %10.81'i Sağlık Bilimleri Fakültesi, %4.66'sı Sanat ve Tasarım Fakültesi, %9.53'ü Spor Bilimleri Fakültesi, %2.12'si Turizm Fakültesi ve %4.87'si Veteriner Fakültesi'nde öğrenim görmektedir. Çalışma grubunun %13.56'sı birinci sınıf, %48.52'si ikinci sınıf, %27.97'si üçüncü sınıf ve %9.96'sı dördüncü sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin %75'i herhangi bir işte çalışmamaktadır. Öğrencilerin %57.20'si öğrenci yurdunda ikamet etmektedir. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin %57.84'ünün daha önce herhangi bir afet yaşamadığı ve %69.70'inin afet konusunda herhangi bir eğitim almadığı saptanmıştır.

Tablo 1: Araştırma grubunun tanımlayıcı bulguları
Table 1: Descriptive findings of the research group

Değişken	Kategori	n	%	Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	205	43.43	Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	64	13.56
	Erkek	267	56.57		2. Sınıf	229	48.52
Yaş	18-21	261	55.3		3. Sınıf	132	27.97
	22-26	211	44.7		4. Sınıf	47	9.96
Fakülte	Eğitim	91	19.28	Çalışma Durumu	Çalışıyor	118	25
	Fen- Edebiyat	69	14.62		Çalışmıyor	354	75
	İktisadi ve İdari Bil.	77	16.31	İkamet Türü	Ailesiyle birlikte	45	9.53
	İlahiyat	19	4.03		Arkadaş(ları) ile	106	22.46
	Mühendis- Mimarlık	65	13.77		Yalnız	51	10.81
	Sağlık Bilimleri	51	10.81		Öğrenci yurdunda	270	57.2
	Sanat ve Tasarım	22	4.66	Afet Yaşama Durumu	Evet	199	42.16
	Spor Bilimleri	45	9.53		Hayır	273	57.84
	Turizm	10	2.12	Afet Eğitimi Alma	Evet	143	30.3
	Veteriner	23	4.87		Hayır	329	69.7

3. VERİ

Araştırma verileri, yüz yüze anket yöntemi kullanılarak 23 Eylül-4 Ekim 2024 tarihleri aralığında veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Üniversite Öğrencileri Afet Risk Algısı Ölçeği'nden oluşan anket formu kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formu, öğrencilerin tanımlayıcı özellikleriyle ilgili dokuz sorudan oluşmaktadır. Bu sorular öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, öğrenim gördükleri fakülte, bölümü, sınıfı, çalışma, ikamet, daha önce afet yaşama ve afet eğitimi alma durumuna yönelik sorulardan oluşmaktadır. Öğrencilerin afet risk algısı düzeylerini değerlendirmek amacıyla kullanılan Üniversite Öğrencileri Afet Risk Algısı Ölçeği Mızrak ve Aslan (2020) tarafından geliştirilmiştir. Beşli Likert yapıdaki toplam ölçek 19 maddeden ve maruziyet (6 madde), anksiyete (5 madde), etki (5 madde), yönetilemezlik (3 madde) alt boyutlarından oluşmaktadır. Ölçekten alınan puan 1 ve 5 arasında değişmekte olup puanın yükselmesi algılanan risk düzeyinin arttığını ifade etmektedir. Araştırmacılar tarafından hesaplanan ölçeğin iç tutarlık katsayısı (Cronbach alfa) 0.938'dir. Bu çalışmada ise iç tutarlık katsayısı afet risk algısı ölçeği için 0.865, maruziyet alt boyutu için 0.849, anksiyete alt boyutu için 0.634, etki alt boyutu için 0.777 ve yönetilemezlik alt boyutu için 0.884 olarak bulunmuştur. Bu kapsamda ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir.

3.1) Verilerin Analizi

Araştırma grubunun özellikleri tanımlayıcı istatistikler ile incelenmiştir. Tek değişkenli normalliğin sağlanma durumu ortalama, mod, medyan, çarpıklık ve basıklık katsayıları ile histogramlar değerlendirilerek belirlenmiştir. Ölçeklerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının -3 ile +3 arasında olması normal dağılım göstergesidir (De Carlo 1997). Öğrencilerin afet risk algısı düzeyleri ile tanımlayıcı değişkenler arasında fark olup olmadığı hipotez testleriyle test edilmiştir. Bu kapsamda normal dağılım gösteren iki grubun ortalamaları arasında fark olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi (Independent samples t-test) ve ikiden fazla grubun ortalamaları arasında fark olup olmadığı Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunan grupları belirlemek için varyansların homojen olduğu durumlarda Bonferroni, Tukey, Scheffe, Gabriel ve varyansların homojen olmadığı durumlarda Games-Howell post hoc testleri kullanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen iki grubun ortancaları arasında fark olup olmadığını analiz etmek için Mann Whitney-U (MWU) ve ikiden fazla grubun ortancaları arasında fark olup olmadığını analiz etmek için ise Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır. Veri analizi SPSS 24.0 programında yapılmıştır. Sonuçlar %95'lik güven aralığı ve 0.05 anlamlılık seviyesinde değerlendirilmiştir (Alpar 2022).

4. BULGULAR

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin afet risk algısı düzeyleri tanımlayıcı değişkenlere göre değerlendirilmiştir. Tablo 2'de Üniversite Öğrencileri Afet Risk Algısı Ölçeği'ne ilişkin tanımlayıcı istatistikler sunulmuştur. Buna göre

katılımcıların genel afet risk algısı 2.96 ± 0.58 'dir. Alt boyut düzeyinde ise maruziyet puan ortalaması 3.45 ± 0.57 , anksiyete puan ortalaması 2.32 ± 0.74 , etki puan ortalaması 3.55 ± 0.75 ve yönetilemezlik puan ortalaması 2.58 ± 0.92 'dir.

Tablo 2: Üniversite öğrencileri afet risk algısı ölçeğinin tanımlayıcı istatistikleri
Table 2: Descriptive statistics of the disaster risk perception scale for university students

Ölçek- Boyutlar	n	Ortalama	Ortanca	Standart Sapma	Standart Hata
Afet Risk Algısı	472	2.96	3.00	0.58	0.03
Maruziyet	472	3.45	3.50	0.57	0.03
Anksiyete	472	2.32	2.20	0.74	0.03
Etki	472	3.55	3.80	0.75	0.03
Yönetilemezlik	472	2.58	2.67	0.92	0.04

Araştırma grubunun afet risk algısı düzeyi puan ortalamaları ile cinsiyet, yaş, çalışma, afet yaşama ve afet eğitimi alma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olma durumunun analiz bulguları Tablo 3'te verilmiştir. Buna göre öğrencilerin afet risk algısı düzeyi ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0.05$). Erkek öğrencilerin afet risk algısı puan ortalamalarının kadın öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca maruziyet, anksiyete ve yönetilemezlik alt boyutları ile cinsiyet arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır ($p < 0.05$). Öğrencilerin yaş grupları ile afet risk algısı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuş olup 18-21 yaş grubundaki öğrencilerin afet risk algısı puan ortalamaları 22-26 yaş grubundaki öğrencilere kıyasla daha yüksektir. Öğrencilerin afet risk algısı düzeyi ile çalışma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Ancak, anksiyete, etki ve yönetilemezlik alt boyutları

ile çalışma durumu arasındaki istatistiksel farklılık anlamlıdır. Çalışan öğrencilerin etki alt boyutu puan ortalamaları çalışmayan öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksektir. Çalışmayan öğrencilerin anksiyete ve yönetilemezlik puan ortalamaları çalışan öğrencilerinkinden daha yüksektir. Öğrencilerin afet yaşama durumu ile afet risk algısı düzeyi ve maruziyet, anksiyete, etki ve yönetilemezlik alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0.05$). Buna göre daha önce herhangi bir afet yaşamamış olan öğrencilere kıyasla afet yaşayan öğrencilerin puan ortalamaları daha yüksektir. Öğrencilerin afet eğitimi alma durumu ile afet risk algısı düzeyi ve maruziyet, anksiyete ve yönetilemezlik alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0.05$). Afet konusunda eğitim alan öğrencilerin afet risk algısı ve maruziyet, anksiyete ve yönetilemezlik puan ortalamalarının eğitim almayan öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 3: Cinsiyet, yaş, çalışma durumu, afet yaşama durumu ve afet eğitimi durumu değişkenlerine göre afet risk algısı düzeyi
Table 3: Level of disaster risk perception by gender, age, employment status, disaster experience and disaster education status variables

		n	Genel			Maruziyet			Anksiyete			Etki			Yönetilemezlik		
			$\bar{X}$	OR	S.s.	$\bar{X}$	OR	S.s.	$\bar{X}$	OR	S.s.	$\bar{X}$	OR	S.s.	$\bar{X}$	OR	S.s.
Cinsiyet	Kadın	205	3.05	3.05	0.52	3.41	3.50	0.56	2.48	2.20	0.70	3.53	3.80	0.73	2.76	3.00	0.86
	Erkek	267	2.89	2.95	0.63	3.51	3.33	0.59	2.19	2.20	0.76	3.56	3.80	0.77	2.45	2.33	0.97
	Test İstatistiği			t=-2.975			MWU=23598			t=-4.261			t=0.411			t=-3.676	
	p			0.003*			0.010*			0.000*			0.681			0.000*	
Yaş	18-21	261	3.03	3.00	0.49	3.50	3.50	0.54	2.27	2.20	0.73	3.60	3.80	0.69	2.56	2.67	0.89
	22-26	211	2.88	3.00	0.65	3.40	3.50	0.61	2.37	2.20	0.75	3.49	3.80	0.82	2.61	2.67	0.96
	Test İstatistiği			t=2.815			t=1.856			t=-1.451			t=1.608			t=-0.651	
	p			0.005*			0.064			0.148			0.109			0.516	
Çalışma Durumu	Çalışıyor	118	2.97	3.00	0.51	3.48	3.50	0.58	2.21	2.20	0.68	3.70	3.80	0.63	2.33	2.00	0.89
	Çalışmıyor	354	2.96	3.00	0.60	3.44	3.50	0.57	2.35	2.20	0.76	3.50	3.80	0.78	2.67	3.00	0.92
	Test İstatistiği			t=-0.195			t=-0.549			t=1.988			t=-2.797			t=3.469	
	p			0.846			0.583			0.048*			0.006*			0.001*	
Afet Yaşama Durumu	Evet	199	3.07	3.11	0.54	3.57	3.67	0.49	2.40	2.20	0.76	3.69	4.00	0.67	2.69	3.00	0.91
	Hayır	273	2.89	2.95	0.59	3.37	3.33	0.61	2.25	2.20	0.72	3.45	3.80	0.78	2.51	2.67	0.93
	Test İstatistiği			t=3.387			t=3.962			t=2.176			t=3.612			t=2.089	
	p			0.001*			0.000*			0.030*			0.000*			0.037*	
Afet Eğitimi Alma	Evet	143	3.07	3.11	0.60	3.54	3.67	0.57	2.50	2.40	0.83	3.56	3.80	0.74	2.82	3.00	0.91
	Hayır	329	2.92	3.00	0.56	3.42	3.50	0.57	2.24	2.20	0.69	3.54	3.80	0.75	2.48	2.33	0.91
	Test İstatistiği			MWU=199929			t=2.073			t=3.273			t=0.248			t=3.667	
	p			0.008*			0.039*			0.001*			0.804			0.000*	

* $p < 0.05$; t: Independent Samples T-Test; MWU: Mann Whitney U; OR: Ortanca

Tablo 4'te öğrencilerin sınıf, ikamet ve fakülte türüne göre afet risk algısı düzeylerinin istatistiksel farklılık bulguları yer almaktadır. Buna göre öğrencilerin sınıf düzeyleri ile afet risk algısı ve maruziyet, anksiyete ve etki alt boyutu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0.05$). Bu farklılığın birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri arasında olduğu belirlenmiştir. Dördüncü sınıf öğrencilerine kıyasla birinci sınıf öğrencilerinin afet risk algıları puan ortalamaları daha yüksektir. Öğrencilerin ikamet durumları ile afet risk algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Öğrencilerin afet risk algısı düzeyleri ile fakülte türleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p<0.05$). Bu farklılığın hangi fakülteler arasında olduğu incelendiğinde Veterinerlik ile Mühendislik- Mimarlık, İktisadi ve İdari Bilimler ve Eğitim Fakültesi öğrencilerinin afet risk algısı düzeylerinin farklılaştığı belirlenmiştir. Veterinerlik fakültesi öğrencilerinin afet risk algısı puan ortalamalarının diğer üç fakülte öğrencilerine kıyasla daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, en yüksek

puan ortalamaları Turizm fakültesi öğrencilerine aitken en düşük puan ortalaması Veterinerlik fakültesi öğrencilerine aittir. Fakülte türleri ile maruziyet alt boyutu puan ortalamaları arasındaki farklılık Veterinerlik-Mühendislik-Mimarlık, Veterinerlik-İktisadi ve İdari Bilimler, Veterinerlik-Eğitim ve Fen Edebiyat-Eğitim fakülteleri arasındadır. Fen Edebiyat-İktisadi ve İdari Bilimler, Fen Edebiyat-Mühendislik-Mimarlık, Fen Edebiyat-Spor Bilimleri, Sağlık Bilimleri-İktisadi ve İdari Bilimler, Sağlık Bilimleri-Mühendislik-Mimarlık, Sağlık Bilimleri-Turizm fakültesi öğrencilerinin Anksiyete alt boyutu puan ortalamalarının farklılaştığı saptanmıştır. Öğrencilerin etki alt boyutu puan ortalamaları ise Eğitim-Fen Edebiyat, Eğitim-Veterinerlik, Fen Edebiyat-İktisadi ve İdari Bilimler, Fen Edebiyat-Mühendislik-Mimarlık, Fen Edebiyat-Turizm, Sağlık Bilimleri-İktisadi ve İdari Bilimler, Veterinerlik-İktisadi ve İdari Bilimler, Sağlık Bilimleri-Turizm, Veterinerlik-Turizm fakültesi öğrencileri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahiptir.

Tablo 4: Sınıf, İkamet ve Fakülte değişkenlerine göre afet risk algısı düzeyi
Table 4: Disaster risk perception level according to Grade, Residence and Faculty Variables

			Afet Risk Algısı		Maruziyet		Anksiyete		Etki		Yönetilemezlik	
n			F/ KW	p	F/ KW	p	F/ KW	p	F/ KW	p	F/ KW	p
Sınıf	1. Sınıf	64										
	2. Sınıf	229										
	3. Sınıf	132	4.002 ^a	0.008*	3.537 ^a	0.015*	3.003 ^a	0.030*	3.035 ^a	0.029*	1.477 ^a	0.22
	4. Sınıf	47										
İkamet	Ailesi ile	45										
	Arkadaşları ile	106										
	Yalnız	51	0.99 ^b	0.804	6.454 ^b	0.091	1.613 ^a	0.186	4.972 ^b	0.174	0.607 ^a	0.611
	Yurt	270										
Fakülte	Eğitim	91										
	Fen- Edebiyat	69										
	İİBF	77										
	İlahiyat	19										
	Müh.- Mimarlık	65	30.709 ^b	0.000*	35.85 ^b	0.000*	4.805 ^a	0.000*	6.835 ^a	0.000*	2.286 ^a	0.016*
	Sağlık Bilimleri	51										
	Sanat Tasarım	22										
	Spor Bilimleri	45										
	Turizm	10										
	Veteriner	23										

* $p<0.05$; a: Tek Yönlü Anova Testi (F); b: Kruskal-Wallis

5. SONUÇLAR

Bu araştırmada, öğrencilerde afet yönetimi konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla lisans öğrencilerinin afet risk algısı düzeyleri belirli tanımlayıcı değişkenler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin afet risk algılarının 2.96 ortalama ile orta düzeyde olduğu söylenebilir. Literatürde çeşitli bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin afetlere yönelik algı düzeylerinin orta seviyede olduğunu saptayan araştırmalar vardır (Dikmenli ve Yakar 2019, Dogru ve Coskun 2023). Bununla birlikte, öğrencilerin deprem farkındalıklarının ve bilgi düzeylerinin orta ve yüksek seviyede olduğuna yönelik araştırma bulguları da mevcuttur (Aras ve diğ. 2021, Sozen ve Genc 2023, Degirmenci ve Altunay 2024). Tercan (2023)'ün bireylerin afet risk algısını değerlendirdiği araştırmasında, bireylerin algı düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Toplumun farklı kesimlerinin afetler konusundaki bilgi ve algı düzeylerinin benzerlik ve farklılık gösterdiği görülmektedir. Araştırmalar, bu benzerlik veya farklılıkların bireysel özellikler, eğitim seviyesi, kişisel deneyimler gibi çeşitli faktörlerden kaynaklandığını göstermektedir (Mızrak ve Aslan 2020).

Bu araştırmada kişilerin afet risk algıları ile çeşitli tanımlayıcı özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunduğu belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin afet risk algısı düzeylerinin kadın öğrencilere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğu saptanmıştır. Literatürde bu araştırma bulgularını destekleyen araştırmalar bulunmakla birlikte (Dikmenli ve Yakar 2019, Gümüş Sekerci ve diğ. 2023, Sozen ve Genc 2023, Degirmenci ve Altunay 2024) bu çalışmanın aksine kadınların afet algı düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit eden araştırmalar da bulunmaktadır (Ayvazoglu ve diğ. 2020, Yigit ve diğ. 2020, Aras ve diğ. 2021, Inal Onal ve diğ. 2022, Dogru ve Coskun 2023, Dogru 2024). 22-26 yaş aralığındaki öğrencilere kıyasla 18-21 yaş aralığındaki öğrencilerin afet risk algılarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ancak, literatürde yaşça büyük öğrenci gruplarının daha genç öğrenci gruplarına göre genellikle daha yüksek düzeyde farkındalıklarının olduğu bulgusu yaygındır. Bu durumun, öğrencilerin yaşları ilerledikçe daha fazla eğitim almaları, tecrübe kazanmaları ve psikolojik

inançlar kaynaklı olduğu ifade edilmektedir (Codreanu ve diğ. 2017, Cabuga ve Canete 2023, Dogru ve Coskun 2023, Dogru 2024). Literatürde de bahsedildiği gibi bu durum doğrudan bireylerin yaşlarının artmasından değil yaşlarının artmasıyla birlikte aldıkları eğitim ve kazandıkları tecrübeler gibi faktörlerden kaynaklanmaktadır. Bu kapsamda araştırma bulgularının literatürden farklılaşması normal kabul edilmekte olup öğrencilerin eğitim durumu ve afet yaşam durumu gibi faktörlere göre de inceleme yapılması önemlidir.

Afet yaşayan öğrencilerin afet risk algısı düzeyleri, afet yaşamayan öğrencilere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Araştırmalar, afetleri ilk elden deneyimleyen öğrencilerin bu tür olaylarla ilişkili riskleri daha iyi anladıklarını ve yüksek farkındalıklarının olduğunu göstermektedir (Dikmenli ve Yakar 2019, Aksa ve diğ. 2020, Kamanyire ve diğ. 2021, Degirmenci, Dogru ve Coskun 2023, Altunay 2024). Aksa ve diğ. (2020), afet eğitiminden edinilen bilginin öğrencilerin deprem risk algısını geliştirdiğini vurgulayarak, eğitim müdahalelerinin deneyim ve farkındalık arasındaki boşluğu doldurabileceğini öne sürmektedir (Aksa ve diğ. 2020, Yigit ve diğ. 2020, Kamanyire ve diğ. 2021, Celik 2023). Bu çalışmada da literatüre uygun olarak afet konusunda eğitimi olan öğrencilerin afet risk algılarının anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca, dördüncü sınıf öğrencilerine kıyasla birinci sınıf öğrencilerinin afet risk algıları puan ortalamalarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmalar incelendiğinde farklı sınıf düzeylerinin risk algılarının farklı seviyelerde olduğu görülmektedir (Dikmenli ve Yakar 2019, Avcı ve diğ. 2020, Dogru ve Coskun 2023, Sozen ve Genc 2023, Dogru 2024). Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte türlerine göre afet risk algısı düzeyleri incelendiğinde, afet risk algısı düzeyleri ile fakülte türleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Veteriner fakültesi öğrencilerinin, Mühendislik-Mimarlık, İktisadi ve İdari Bilimler ve Eğitim Fakültesi öğrencilerine kıyasla daha düşük afet risk algısı düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Literatürde çeşitli fakülte veya çeşitli bölüm öğrencileri üzerine yapılan çalışmalarda farklı öğrenci gruplarının afet bilgisi ve farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir (Dikmenli ve Yakar 2019, Aras ve diğ. 2021, Dogru ve Coskun 2023, Gümüş Sekerci ve diğ. 2023, Sozen ve Genc 2023, Dogru 2024).

Farklı çalışmalarda farklı sınıf seviyelerinde öğrencilerin afet farkındalıklarının yüksek olması, araştırmaların gerçekleştirildiği eğitim kurumlarının müfredatlarından ve afet konulu konferans, panel, seminer gibi ders dışı etkinliklerden kaynaklanabilir. Bu durum üzerinde alınan eğitimlerin yüz yüze veya uzaktan eğitim gibi farklı şekillerde sunulması da etkileyici bir faktör olabilir. Araştırmalar, sağladığı anlık insan etkileşimi nedeniyle geleneksel yüz yüze öğrenmenin akademik başarıyı artırdığını göstermektedir (Capan ve Sezgin 2021). Bu çalışmada da eğitim alan öğrencilerin afet risk algılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ancak bu bilgi öğrencilere afet konusunda bir eğitim alma durumları sorularak elde edilmiştir. Gelecek çalışmalarda öğrencilerin aldıkları eğitimin ders, ders dışı etkinlik gibi eğitim detayları kapsamında araştırmalar yapılması önerilmektedir. Literatürde, öğrencilerin eğitim seviyeleri ve dolayısıyla yaşları arttıkça afet risk algısı düzeylerinin artacağı bulgusu yaygındır. Bu çalışmada ise daha küçük yaş grubu ve daha küçük sınıf düzeyinde öğrencilerin afet risk algıları daha yüksek bulunmuştur. Bu durum, öncelikle öğrencilerin afet risk algıları üzerinde eğitim dışında, afet yaşama durumu gibi faktörlerin etkili olmasından kaynaklanmaktadır. Nitekim, Türkiye’de son zamanlarda oldukça fazla afet meydana gelmektedir (AFAD 2024). Özellikle, yakın tarihte gerçekleşen 6 Şubat depremleriyle birçok öğrenci afet yaşamıştır. Araştırma bulguları da afet yaşayan öğrencilerin algılarının yüksek olduğunu desteklemektedir. Ayrıca daha büyük yaş ve sınıf grubundaki öğrencilerin Covid-19 pandemisi döneminde uygulanan uzaktan eğitimden etkilenmiş olması ihtimali afet risk algısı düşük olmasını açıklamaktadır. Bu çalışmada doğal afete yönelik algı değerlendirilmiş olup gelecek çalışmalarda afet türlerine göre algı düzeylerinin değerlendirilmesi önerilmektedir. Nitekim, öğrencilerin farklı afetlere yönelik algıları farklılaşabilmektedir.

Genel olarak, Türkiye’de doğal afetlerin yaygın olduğu ve eğitimin afetlerin olumsuz etkilerinin azaltılması üzerindeki etkisi nedeniyle topluma yönelik afet risk yönetimi konusunda eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir. Özellikle, toplumun geleceğini oluşturan her seviyedeki öğrenci gruplarının farkındalıklarını artırmaya yönelik eğitimlerin planlarının oluşturulması önerilmektedir. Bir afet durumu toplumun tüm bireylerini etkileyebileceğinden gerek yerel yönetimlerin gerekse üniversitelerin tüm toplumu bilinçlendirmeye yönelik girişimlerde bulunması faydalı olacaktır.

TEŞEKKÜR

Bu araştırma 2209-A -Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında TÜBİTAK desteği ile yürütülmekte olan “Üniversite Öğrencilerinin Afet ve Risk Algılarının İncelenmesi” başlıklı projenin sonuçlarını içermektedir. Bu araştırmanın yürütülmesinde sağladıkları maddi destekten dolayı TÜBİTAK’a çok teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- AFAD, 2023. 06 Şubat 2023 Pazarcık-Elbistan (Kahramanmaraş) Mw: 7.7 – Mw: 7.6 Depremleri Raporu, T.C. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Erişim adresi: https://deprem.afad.gov.tr/assets/pdf/Kahramanmara%C5%9F%20Depremi%20%20Raporu_02.06.2023.pdf.
- AFAD, 2024. 2023 Yılı Doğa Kaynaklı Olay İstatistikleri, T.C. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Afet Risklerini Azaltma ve Önlem Dairesi, Erişim adresi: https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/e_Kutuphane/Istatistikler/2023yilidogakaynakliolayistatistikleri_1_.pdf.
- Akbulut M., Kaya A.A., 2020. Bir afet olarak küresel iklim değişikliği ve ilköğretim öğretmenlerinin iklim değişikliği farkındalığının incelenmesi: Gümüşhane ili örneği, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 9(2), 112-124.
- Aksa F., Utaya S., Bachri S., Handoyo B., 2020. The role of knowledge and fatalism in college students related to the earthquake-risk perception, Jambá Journal of Disaster Risk Studies, 12(1), <https://doi.org/10.4102/jamba.v12i1.954>.
- Alpar R., 2022. Spor sağlık ve eğitim bilimlerinden örneklerle uygulamalı istatistik ve geçerlik güvenirlik SPSS’de çözümleme adımları ile birlikte, 7. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Aras M., Mumcu A., Karabey T., 2021. Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin afet bilinç düzeylerinin belirlenmesi, TOĞÜ Sağlık Bilimleri Dergisi, 1(2), 40-49.
- Avci S., Kaplan B., Ortağ T., 2020. Hemşirelik bölümündeki öğrencilerin afet konusundaki bilgi ve bilinç düzeyleri, Resilience 4(1), 89-101.
- Ayvazoglu G., Cekic M., Yücel H., 2020. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi öğrencilerinin afet risk algısı ve afete hazırlık durumlarının değerlendirilmesi, SBedergi, 4(7), 85-97.
- Brueckner M., 2024. Natural disasters and human development in Asia-pacific: the role of external debt, Journal of Risk and Financial Management, 17(6), 246, <https://doi.org/10.3390/jrfm17060246>.
- Cabuga C., Canete R., 2023. Assessment of disaster preparedness and related knowledge among senior high students in del pilar national high school, Cabadbaran City, Agusan Del Norte, Philippines, International Journal of Social Science and Human Research, 06(06), 3680-3688, <https://doi.org/10.47191/ijsshr/v6-i6-56>.
- Capan B., Sezgin G., 2021. Evaluation of the effect of the covid-19 pandemic on the education process of dentistry faculties in turkey: a survey study, Clinical and Experimental Health Sciences, 11(4), 825-833. <https://doi.org/10.33808/clinexphealthsci.966158>.
- Celebi İ., Ucku S.R., 2017. Kayseri ili 112 acil sağlık hizmetlerinde görev yapan sağlık personelinin deprem bilgi düzeyi ve etkileyen etmenler, Hastane Öncesi Dergisi, 2(2), 91-103.
- Celik I., 2023. A research on vocational school students within the framework of disaster awareness and disaster preparedness levels, Afet ve Risk Dergisi, 6(3), 852-869, <https://doi.org/10.35341/afet.1236274>.
- Codreanu T., Ngo H., Robertson A., Celenza A., 2017. Challenging assumptions: what do we need to address in our disaster risk reduction efforts?, Prehospital and Disaster Medicine, 32(2), 134-147, <https://doi.org/10.1017/s1049023x16001382>.
- CRED, UNDRR, 2020. The Human Cost of Disasters an Overview of the Last 20 Years 2000-2019, Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (CRED)- United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR), Erişim adresi: <https://www.undrr.org/publication/human-cost-disasters-overview-last-20-years-2000-2019>.
- De Carlo L.T., 1997. On the meaning and use of kurtosis, Psychological Method, 2(3), 292-307.
- Degirmenci Y., Altunay F., 2024. Examining the Earthquake Awareness Levels of Teacher Candidates in Terms of Various Variables, Turk Deprem Arastirma Dergisi, 6(1), 161-180, <https://doi.org/10.46464/tdad.1437117>.
- Dierks Z., 2023. Number of earthquakes in Turkey 1990-2023, Statista, Erişim adresi: <https://www.statista.com/statistics/1309531/turkey-number-of-earthquakes/?locale=en>.
- Dikmenli Y., Yakar H., 2019. Öğretmen adaylarının afet bilinci algı düzeylerinin incelenmesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16(1), 386-416.
- Doğru S., Coşkun Z., 2023. Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Afet Risk Algısı ve Afete Hazırlıklı Olma İnanç Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Afet ve Risk Dergisi, 6(4), 1299-1311.
- Gümüş Sekerci Y., Ayvazoglu G., Cekic M., 2023. Üniversite öğrencilerinin temel afet bilinci ve farkındalık düzeylerinin saptanması, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 12(1), 74-81.
- Gürü S., Zaman S., Karamercan M., 2023. Emergency response and clinical insights from a non-epicenter hospital during the 2023 Turkey-Syria earthquake: a retrospective analysis, Med Sci Monitor, 29, <https://doi.org/10.12659/msm.941226>.

Inal Önal E., Soysal S., Erbaydar N., 2022. The development of perception scale of gender role in disaster management and the examination with related factors, *Gender in Management an International Journal*, 37(7), 836-857, <https://doi.org/10.1108/gm-08-2021-0251>.

İnal E., Kocagöz S., Turan M., 2012. Temel afet bilinç ve hazırlık düzeyinin saptanmasına yönelik bir araştırma, *Türkiye Acil Tıp Dergisi*, 12(1), 15-9.

Kamanyire J., Wesonga R., Achora S., Labrague L., Malik A., Al-Shaqsi S., Alhabsi J., 2021. Nursing students' perceived disaster preparedness and response, *Sultan Qaboos University Medical Journal*, 21(4), 621-625, <https://doi.org/10.18295/squmj.5.2021.074>.

Karasar N., 2024. Bilimsel araştırma yöntemi, 39. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Kharb A., Bhandari S., Moitinho de Almeida M., Castro Delgado R., Arcos Gonzalez P., Tubeuf S., 2022. Valuing human impact of natural disasters: a review of methods, *Int J Env Res Pub He*, 19(18), 11486.

KRDAE, 2023. "Büyük Depremler", Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Ulusal Deprem İzleme Merkezi, Erişim adresi: <https://web.archive.org/web/20150513032109/http://www.koeri.boun.edu.tr/sismo/2/deprem-bilgileri/buyuk-depremler/>.

MAKÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, 2024. Öğrenci İstatistikleri, Erişim adresi: <https://oidb.mehmetakif.edu.tr/form/389/677/oegrenci-sayilari>.

Mızrak S., Aslan R., 2020. Disaster risk perception of university students, *Risk Hazards & Crisis in Public Policy*, 11(4), 411-433, <https://doi.org/10.1002/rhc3.12202>.

Panwar V., Sen S., 2018. Economic impact of natural disasters: an empirical re-examination, *Margin the Journal of Applied Economic Research*, 13(1), 109-139. <https://doi.org/10.1177/0973801018800087>.

Soe P., Hlaing T., Hnin Z., 2022. Awareness and preparedness for disasters amongst residents in dry, hilly, and delta regions of Myanmar, *International Journal of Community Medicine and Public Health*, 9(6), 2385, <https://doi.org/10.18203/2394-6040.ijcmph20221510>.

Sozen E., Genc M., 2023. Investigation of the Relationship Between University Students' Earthquake Knowledge Levels and Sustainable Earthquake Awareness, *Türk Deprem Araştırma Dergisi*, 5(2), 148-165, <https://doi.org/10.46464/tdad.1288571>.

Sümbüloglu V., Sümbüloglu K., 2019. Sağlık bilimlerinde araştırma yöntemleri, 3. Basım, Hatipoğlu Yayıncılık, Ankara.

Tercan B., 2023. Bireylerin afet risk algısının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi, *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(3), 1279-1287.

TMMOB, 2023. Türkiye Deprem Tehlike Haritası, Erişim adresi: https://www.jmo.org.tr/genel/jeoloji_harita.php?kod=9004.

UCLouvain, CRED, USAID, 2024. 2023 Disasters in Numbers, Erişim adresi: https://files.emdat.be/reports/2023_EMDAT_report.pdf.

UNISDR, 2009. Terminology on Disaster Risk Reduction, Geneva, Erişim adresi: <https://www.undrr.org/publication/2009-unisdr-terminology-disaster-risk-reduction>.

Yigit E., Boz G., Gökce A., Özer A., 2020. İnönü Üniversitesi tıp ve mühendislik fakültesi öğrencilerinin afet konusundaki bilgi, tutum ve davranışları, *Sakarya Tıp Dergisi*, 10(4), 580-586.

Yu T., Yang H., Luo X., Jiang Y., Wu X., Gao J., 2021. Scientometric analysis of disaster risk perception: 2000–2020, *Int. J. Env. Res. Pub. He.*, 18(24), 13003, <https://doi.org/10.3390/ijerph182413003>.

ARAŞTIRMA VERİSİ (Research Data)

Çalışma kapsamında kullanılan veriler, Türkiye'de bir kamu üniversitesinde öğrenim gören lisans öğrencilerinden yüz yüze anket yöntemiyle elde edilmiştir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI / İLİŞKİSİ (Conflict of Interest / Relationship)

Araştırma kapsamında herhangi bir kişiyle ve/veya kurumla çıkar çatışması/ilişkisi bulunmamaktadır.

YAZARLARIN KATKI ORANI BEYANI (Author Contributions)

- Çalışmanın tasarlanması (Designing of the study): H.T., F.I.
- Literatür araştırması (Literature research): H.T., F.I.
- Saha çalışması, veri temini/derleme (Fieldwork, collection/ compilation of data): H.T.
- Verilerin işlenmesi/analiz edilmesi (Processing/analysis of data): F.I.
- Şekil/Tablo/Yazılım hazırlanması (Preparation of figures/ tables/software): F.I.
- Bulguların yorumlanması (Interpretation of findings): F.I.
- Makale yazımı, düzenleme, kontrol (Writing, editing and checking of manuscript): H.T., F.I.